

UKM 04/10 Kirkepenger i skatteparadis?

Den norske kirkes kapital og eiendom forvaltes av Opplysningsvesenets Fond (OVF), som har strenge retningslinjer for samfunnsbevisste investeringer. Dette har blant annet gjort at de i mai stemte mot Statoils planer om tjæresandsatsning. Samtidig er det en utfordring at en del av disse pengene investeres gjennom hedgefond fordi det gjør at det er vanskelig å vite om retningslinjene blir oppfylt. Investeringene kan havne i skatteparadis, noe som igjen er med på å legitimere et fenomen som undergraver fattige lands muligheter til svært nødvendige skatteinntekter.

Utfordrings spørsmål

Hvordan skal vi som kirke forholde oss dersom vi ser at OVF bryter sine etiske retningslinjer for å skape stabil avkastning til Den norske kirke?

Er vi villige til å "gi slipp på" viktige stillinger og menighetsarbeid dersom disse er avhengige av OVFs "uetiske" investeringer?

Vedlegg:

Vedlegg 1: OVFs retningslinjer for samfunnsbevisste investeringer –

Mer info om Opplysningsvesenets Fond finnes på <https://info.ovf-nett.no/ovf> for de som er interesserte!

Vedlegg 2: Uttalelse fra ungdomsting i Borg, 2009

Vedlegg 3: Tidligere debatt rundt temaet

Medieklipp: <http://www.vl.no/samfunn/article3184363.ece>
www.na24.no/arkiv/politikk/article1263632.ece

Den norske kirke får økonomiske midler både fra staten og fra Opplysningsvesenets Fond (OVF). Midlene fra OVF utgjør en liten andel av den samlede økonomien. Likevel ønsker vi debatt rundt måten OVF tjener disse pengene på.

Skatteparadis er et land/område med spesielt gunstige skattelover, høyt hemmelighold og lite samarbeid om informasjon til andre land.

Hedgefond er en fondsinvestering som har relativt frie rammer for hva de skal investere i. Hedgefondene går hovedsakelig i aksje-, rente- og valutamarkedet, men enkelte er også eksponert i råvaremarkedet og i andre finansielle markeder der det er mulig å hente avkastning. Målet er å alltid gi god avkastning. En stor andel av hedgefondene er registrert i skatteparadis, og er derfor preget av lite innsynsmuligheter. (<http://www.vl.no/samfunn/article3184363.ece>)

Saksfremlegg:

Har du noen gang tenkt på hvor den norske kirke får penger fra?

Hoveddelen av midlene kommer fra det offentlige; ca 1,5 mrd kroner fra statsbudsjettet og ca 2,5 mrd fra kommunebudsjettene.¹ I tillegg til dette får Kirkerådet ca. 23 mill kr fra Opplysningsvesenets Fond (OVF), som er fondet som forvalter den norske kirkes kapital og eiendom. Ved utgangen av 2008 var fondets verdier på 5,7 milliarder kroner, og av dette utgjorde finanskapitalen 1,4 milliarder. OVF er underlagt strenge retningslinjer for samfunnsbevisste investeringer, som blant annet sier at fondet ikke skal investere i porno, tobakksindustri eller våpenindustrien (se vedlegg 3). De siste årene har OVF investert over hundre millioner kroner i en rekke hedgefond² – som er en investeringsmåte preget av mye hemmelighet i forhold til hva penger investeres i.

Kan bryte egne retningslinjer

Hedgefond er en form for investeringer som kan være vanskelige å forstå. De var inntil nylig ulovlige i Norge³, men har i den siste tiden blitt svært populære også her etter at det ble lovlig. Et kjennetegn ved hedgefond er at de hovedsakelig driver sin virksomhet fra skatteparadis, og at det derfor er tilnærmet ingen innsyn for verken skattemyndigheter eller egne investorer.

Siden innsyn i de faktiske investeringer er tilnærmet umulig er det også vanskelig for OVF å vite om de overholder sine egne retningslinjer for samfunnsbevisste investeringer. "Vi har jo ikke full kontroll med hvilke investeringer de til enhver tid gjør," har direktør av fondet, Egil K. Sundbye sagt i intervju.⁴ Også i brev til Changemaker innrømmer OVF at de ikke vet om de følger sine egne retningslinjer, selv om de her argumenterer for at hedgefond har blitt mer etiske.⁵

OVF i skatteparadis?

De fleste hedgefond er registrert i såkalte skatteparadis.⁶ Et skatteparadis er et land, eller jurisdiksjon, som spesielt kjennetegnes ved to ting;

1) Skattesystem

Ingen eller svært lav skatt på kapitalinntekter. Skattesystemet er lagt opp slik at det er spesielt gunstig for gjennomstrømningselskap, altså selskaper som er *registrert* med en adresse i skatteparadiset uten at noe av jobben faktisk foregår der.

2) Hemmelighet

Det er vanskelig å finne ut hvem som eier selskaper fordi myndighetene i skatteparadis mangler både innsynsmulighet og effektivt tilsyn. Det er også utfordrende for andre land å få god informasjonsutveksling om skattemessige forhold med et skatteparadis. Slikt hemmelighet er med på å gjøre skatteparadisene til et egnet sted for å skjule en rekke kriminalitetsformer.

Det finnes det mellom 30 og 70 skatteparadis i verden.⁷ De siste årene har man fått stadig bedre dokumentasjon på hvilken skade skatteparadis har på utviklingsland. Moderate anslag antyder at så mye som mellom US\$ 600 og US\$ 1000 milliarder

¹ Iflg Jahn-Oluf Skonnerud, Kirkerådet

² Tall er hentet fra Opplysningsvesenets Fonds årsrapport for 2008. <https://info.ovf-nett.no> Retningslinjer for samfunnsbevisste investeringer ligger vedlagt.

³ <http://www.lovdatab.no/all/hl-20080627-063.html>

⁴ NA24 www.na24.no/arkiv/politikk/article1263632.ece

⁵ Brev fra Opplysningsvesenets fond 03.12.09.vedlagt.

⁶ Tax Justice Network: <http://taxjustice.blogspot.com/>

⁷ NOU 2009:19 *Skatteparadis og utvikling. Tilstand, analyser og tiltak.*

forsvinner ut fra utviklingsland årlig i ulovlig kapitalflukt, mye av dette som følge av selskapers bruk av skatteparadiser for å unnsnippe sine skatteplikter ovenfor land i sør. Mange som tjener store penger på foretningvirksomhet i skatteparadiser har mye å tape på at denne kapitalflukten stopper opp, og mange har sterke interesser i å legitimere virksomheten i skatteparadiser som ærlig og redelig virksomhet i «skattenøytrale» land.⁸

Den norske kirke er kanskje den institusjonen i Norge som sterkest kan ha en etisk legitimerende kraft, både når vi taler ut *mot* noe (som oljeboring i Lofoten og Vesterålen) eller når vi taler *for* noe. En kirke som benytter seg av midler som er investert gjennom skatteparadiser kan dermed være med på å gi legitimitet til skatteparadisene og den virksomheten som foregår der.

En rekke kirkesamfunn i Tanzania har i samarbeid med Kirkens Nødhjelp vist hvordan kirka kan sette økonomisk rettferdighet på agendaen. Der har Canadiske og Sør-Afrikanske gruveselskaper hentet ut gull i en årrekke, på en måte som har unndratt den tanzanianske befolkningen fra enorme skatteinntekter. Dette er mulig fordi store deler av virksomheten deres finner sted i skatteparadiser⁹. Det er altså mulighet for kirker å være en aktør på temaet økonomisk rettferdighet. Den norske kirke har to gode muligheter til å utrette noe her; både gjennom investeringene i OVF og ved å sette saken på dagsorden i Norge.

Hvem bestemmer over OVF?

Den Norske Kirke, ved kirkemøtet, har ingen formell myndighet overfor OVF, men har ved ulike anledninger avgitt uttalelser om tema som gjelder OVF. Dette skjedde for eksempel i 2001 da Kirkemøtet begynte å kritisere OVF for mangel på retningslinjer for etiske investeringer. Dette førte til at OVF i 2003 vedtok retningslinjer for etiske investeringer.

Det er OVFs styre som vedtar de etiske retningslinjene for fondet. Her har Kirkerådet en representant, og har slik litt påvirkningsmulighet. Forvaltningen av finansporteføljen og beslutning om investeringer skjer i fondets administrasjon i samarbeid med nasjonale og internasjonale forvaltere, og med hyppige rapporter til fondets styre og innenfor instruks vedtatt av styret og Fornyings-, administrasjons og kirkedepartementet.¹⁰

OVF som finansspekulant

Opplysningsvesenets fond er et investeringsfond som er ganske lik alle andre investeringsfond, med et mål om å tjene mest mulig. Bruk av hedgefond for å skape avkastning kommer bare til å øke i tiden framover, siden norsk regelverk knyttet til slike fond mykes opp denne sommeren.¹¹ I en slik finansverden hvor investeringer og tall er en del av hverdagen, kan det være at moralske og etiske aspekter ikke bestandig ligger øverst på prioriteringslista. Det kan være vanskelig å se de menneskelige historiene bak tallene, eller ansiktene bak grafer som viser vekst eller tap. I et brev hvor OVF forklarer sine investeringer i hedgefond bruker de finansverdenens språk med tall, grafer og tabeller, noe som kan være med på å fjerne investeringene fra virkelighetens verden og inn i tallenes verden, hvor investeringer er amoralske og aetiske, og hvor økonomiske krakk er framstilt som grafer, heller enn sultende mennesker.

OVF skriver for eksempel at de gjennom sine hedgefond blant annet driver «shorting» på «commodities». «Shorting» er en form for handel hvor man plasserer et «veddemål» på en aksje, en valuta, en børsutvikling, eller på priser på råvarer ved en framtidig dato. Man bruker altså ikke pengene til å investere i tradisjonell forstand, altså at man investerer penger i en bedrift eller et prosjekt som man forventer vil være

⁸ NOU 2009:19 *Skatteparadis og utvikling. Tilstand, analyser og tiltak.*

⁹ "A golden Opportunity. How Tanzania is failing to benefit from gold mining." Skrevet av Mark Curtis og Tundu Lissu, på vegne av Kirkens Nødhjelp og Christian Aid.

¹⁰ E-post fra Ellen Ur, tidl. Kultur- og kirkedepartementet 27/10-2009.

¹¹ Dagens Næringsliv, 15.4.2010.

profitabelt, men man plasserer et rent veddemål som aldri forlater den finansielle verden. Problemet er at hedgefondene er så store at de forandrer virkelighetens verden. Hedgefondenes veddemål har ofte vist seg å bli selvpoppfyllende profetier. Gjennom enorme veddemål på at en valuta vil f.eks synke i verdi, eller at matvarepriser vil øke, har hedgefond gjenntatte ganger vist at de kan manipulere markedet til at nettopp det de vedder på skjer. På denne måten har de slått valutaer ut i fritt fall, og fått matvarepriser til å skyte i været, til enorm ødeleggelse for de menneskene som plutselig finner ut at sparepengene deres er null verdt, eller at de ikke har råd til å dekke familiens matbehov.

Disse etiske aspektene ved investeringsvirksomheten er ikke noe som ofte blir drøftet, og heller ikke noe som den vanlige «mannen i gata» har kjennskap til. Derfor er det viktig at UKM løfter temaet og tør å tenke om dette.

"Betal også skatt av samme grunn. For myndighetene er Guds tjenere og har ansvar for alt slikt. Gi alle det du skylder dem. Betal skatt til den som skal ha skatt, toll til den som skal ha toll, vis respekt for den som skal ha respekt, gi ære til den som skal ha ære."

(ROM 13, 6-7)

Vedlegg 1: *OVFs retningslinjer for samfunnsbevisste investeringer*

RETNINGSLINJER FOR OPPLYSNINGSVESENETS FONDS SAMFUNNSBEVISSTE INVESTERINGER

Vedtatt av Styret for Opplysningsvesenets fond 2. april 2003 (sak 9-2-2003)

I FORMÅL MED RETNINGSLINJENE OG DEN NORSKE KIRKES ETISKE GRUNNHOLDNINGER

1. Formålet med retningslinjer om samfunnsbevisste investeringer for Opplysningsvesenets fond

Fondets finansplasseringer skal være i samsvar med Den norske kirkes etiske grunnholdninger

Retningslinjene har sitt grunnlag i rapport av 9. januar 2003, behandlet på styremøte 23. januar 2003 sak 6-1-2003.

Utdyping:

Opplysningsvesenets fond skal i henhold til lov om Opplysningsvesenets fond § 2 komme Den norske kirke til gode. Dette skjer ved å stille eiendommer eller penger til disposisjon for Den norske kirke. For å kunne komme Den norske kirke til gode skal fondets midler plasseres der de gir best avkastning på kort og lang sikt. Alle som driver næringsvirksomhet har ansvar for å utvise forretningsmessig samfunnsansvar. For fondets del vil dette samfunnsansvaret i tillegg til allment aksepterte etiske normer også baseres på Den norske kirkes etiske grunnholdninger. Retningslinjene angir en retning for Opplysningsvesenets fonds samfunnsbevisste investeringer som skal balansere forretningsmessig hensyn med samfunnsansvar.

Styret nedsatte i november 2001 en arbeidsgruppe med representanter for fondet og Kirkerådet for å utrede nye etiske kriterier for Opplysningsvesenets fond. Ferdig rapport ble fremlagt 9. januar 2003 og behandlet av styret i møte 23. januar 2003. Rapporten har status som disse retningslinjers forarbeid og retningslinjene må leses i lys av rapporten.

II FELLESBESTEMMELSER

2. Forsiktighetsprinsipp

Ved vurdering av om en investering i verdipapirer er samfunnsbevisst skal det legges et forsiktighetsprinsipp til grunn.

Utdypning:

Det legges et generelt forsiktighetsprinsipp til grunn. På noen områder er dette særlig viktig. I slike tilfelle er dette særlig pressisert.

Med forsiktighetsprinsipp menes at fondet for så vidt kan investere i vedkommende sektor eller selskap, men det skal vises særskilt forsiktighet og foretas undersøkelser. Et føre var prinsipp ville ha medført at fondet skulle unngå investeringen, mens et forsiktighetsprinsipp tilsier at fondet kan investere i bransjen eller selskapet, hvis en særskilt vurdering tilsier at det er akseptabelt.

3. Toleransekrav

Det opereres med to krav til toleranse: nulltoleranse og lavtoleranse.

Ved nulltoleranse skal selskapet verken ha produksjon, omsetning eller eierandeler i den angitte virksomhet.

Ved lavtoleranse skal selskapet ikke ha en vesentlig del av sin produksjon, omsetning eller eierandel innen angitte virksomhet. Ved lavtoleranse skal det uvises et skjønn etter en totalvurdering av situasjon og virksomhet.

Utdypning:

Ved null- og lavtoleranse skal det brukes skjønn. Ved nulltoleranse er rommet for skjønn begrenset. Etikkk er ikke det samme som matematikk. Hvor grensen går vil være en vurdering av det enkelte tilfelle. Hvis en bedrift har en del av virksomheten innenfor områder fondet ikke ønsker å være eksponert, men for øvrig

oppfyller alle krav fondets samfunnsbevisste investeringer vil grensen for når bedriften skal ut av fondets investeringsuniverset kunne økes. Det er derfor brukt kvalitative vurderingskriterier.

Med eierandel menes andel av strategisk virksomhet som selskapet har som policy å beholde. Det kan imidlertid være at en eierandel var strategisk, men nå planlegges solgt.

Fondet vil normalt ikke vektlegge finansielle omløpsmidler i vurderingen av selskapet.

Ofte er verdipapirer en kortsiktig plassering (omløpsmidler) og kan være tilfeldig plassert av en finansiell rådgiver. Dette kan gjøre oppfølgingen vanskelig.

Ved vurderingen av negative virksomhetsområder vil selskapets omsetning eller strategiske eierandeler være utgangspunkt.

Ved vurderingen av negative handlingsområder vil selskapets produksjon i egen virksomhet og/eller hos underleverandører være utgangspunkt.

III KRITERIER FOR SAMFUNNSBEVISSTE INVESTERINGER

4. Forretningmessig skikkelighet (corporate governance)

For bedrifter Opplysningsvesenets fond skal investere i søkes følgende kriterier oppfylt (lavtoleranse):

- a) At selskapets informasjonspolitikk skal være åpen og informasjonen skal være fyllestgjørende.
- b) At selskapet ivaretar eiernes rettigheter på en fyllestgjørende måte og med lik behandling av alle eierne.
- c) At selskapet skal ha etiske retningslinjer eller verdigrunnlag for virksomheten.

Fondet kan søke å bruke sin eierposisjon til å påvirke selskapene og standardene for forretningmessig skikkelighet.

Utdypning:

I Norge bør fondet praktisere regelen aktivt og være pådriver for forretningmessig skikkelighet.

Utenfor Norge vil fondet ikke kunne ha samme innflytelse. Mange børser utvikler regler om corporate governance. Utenfor Norge vil det derfor være operasjonelt å stille krav om at børsenes regler oppfylles. Der det er slike krav for notering på børsen vil det at selskapet er notert i seg selv være tilstrekkelig.

Fondet bør delta i fora der forretningmessig skikkelighet står på dagsorden.

5. Negative virksomhetsområder

Fondet skal søke å unngå plasseringer innen følgende virksomhetsområder:

Nulltoleranse:

- a) produsenter av atomenergi,
- b) produsenter av porno,
- c) selskaper som omsetter ulovlig pornografi,
- d) tobakksprodusenter,
- e) brennevinsprodusenter,
- f) selskaper som har pengespill som kjernevirksomhet,
- g) selskaper som produserer masseødeleggelsesvåpen eller våpen som rammer tilfeldig, f eks landminer, klasebomber, atom-, kjemiske og biologiske våpen.

Lavtoleranse:

- h) selskaper som har en vesentlig del av omsetningen fra produksjon av øl og vin,
- i) selskaper som leverer våpensystemer spesielt designet for militære formål,
- j) selskaper som produserer våpen, f eks missiler, torpedoer, bomber, artilleri, håndvåpen, elektronisk krigføringsutstyr, ildledningsutstyr og annet stridsutstyr.

Utdypning:

I et dynamisk næringsliv vil det være utvikling av nye forretningsområder, oppkjøp, frasalg osv. Det vil også være økonomiske sykler som gjør at en investor vektlegger forskjellige kriterier til forskjellige tider. I slike skifter er det fort gjort å trå feil. Ved brudd på retningslinjene vil investeringen bli avhendet.

Alkohol defineres som drikkevarer med høyere volumprosent enn 2,8 pst, jf EUs definisjon.
For porno er referansen normalt norsk lovgivning.

6. Negative handlingsområder

Fondet skal søke å unngå plasseringer i selskaper som bryter med følgende handlingsområder:

Nulltoleranse:

- a) selskaper som bryter de sentrale konvensjoner om barns rettigheter i sin virksomhet,
- b) selskaper som bruker kloning av mennesker, befruktete egg eller aborterte fostre i medisinsk forskning eller terapi.

Lavtoleranse:

- c) selskaper som bryter de sentrale ILO konvensjoner om helse, miljø og sikkerhet i sin virksomhet,
- d) selskaper som i sin virksomhet bryter med sentrale FN og ILO konvensjoner om menneskerettigheter, individets frihet og om urfolk og etniske minoriteter,
- e) selskaper som forurensrer miljøet i strid med det som er strengest av nasjonale miljøkrav og sentrale internasjonale konvensjoner,
- f) selskaper som ikke tar hensyn til at det biologiske mangfold skal bevares,
- f) selskaper som ødelegger viktige kulturminner i strid med internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning.

Det legges et forsiktighetsprinsipp til grunn for investeringer i bioteknologiselskaper

Utdypning:

Det er på de fleste områder satt lavtoleranse utfra en vurdering om at dette er handlinger det er vanskelig å vurdere operasjonelt. Derimot er det satt nulltoleranse på to viktige felt som særlig støter an mot etiske grunnholdninger i Den norske kirke.

For bioteknologi er det satt et særskilt forsiktighetsprinsipp. Dette er et området under sterk utvikling. Bioteknologi har betydelig potensiale innen medisin for å kurere eller forebygge sykdommer. Samtidig kan bioteknologi brukes uetisk, hvorav noen eksempler er eksplisitt nevnt i bokstav b. Bioteknologi har også potensiale innenfor landbruk men også her med eksempler på uetisk bruk. Da området er under sterk utvikling er det lagt et forsiktighetsprinsipp til grunn og ikke tatt standpunkt utover det som følger av bokstav b.

7. Positive virksomhetsområder

Fondet bør plassere noe av finanskapitalen i foretak som særlig:

- a) fremmer alternative energiformer eller energisparing,
- b) fremmer helseforbedrende behandlingsformer og særlig innenfor temaene global utbredelse og smitteperspektiv, rent vann og u-landsmedisin,
- c) fremmer gjenbruk eller nyskapning av mindre forurensende teknologi.

Utdypning:

Det er sagt "bør plassere noe". Hva "noe" utgjør er ikke angitt. Noen investeringer vil være direkte i selskaper som har slike områder som eneste forretningsområde. Andre kan ha investeringer i f eks et oljeselskap som også arbeider med utvikling av nye energiformer..

8. Positive handlingsområder

Fondet bør plassere noe midler i bedrifter og fond som bidrar til:

- a) næringsutvikling i fattige områder,
- b) bærekraftig ressursbruk og miljøforbedringer,
- c) forbedret helse, miljø og sikkerhet i bedriften.

Utdypning:

Se Utdypning under § 7 om begrepet "bør plassere noe".

Bidrag til næringsutvikling i fattige områder kan f eks skje ved investeringer i "emerging markets" fond, i foretak som gjør investeringer i land under utvikling, i foretak som har mikrofinans som et av sine

forretningsområder, i foretak som har som policy å fremme rettferdig handel eller ved direkteinvesteringer i enkeltforetak i u-land.

Bidrag til bærekraftig ressursbruk og miljøforbedringer kan skje ved å investere i f eks foretak som arbeider for substitusjon til mer fornybare ressurser, for bedre utnyttelse av eksisterende ressurser, med livsløpsfokus, for energiøkonomisering eller grønn logistikk.

Det vil kreves at bedriften gjør noe utover minimumskravene for forbedring av helse, miljø og sikkerhet for at fondet skal investere i foretaket som et positivt kriterium.

IV OPPFØLGING AV KRITERIER/ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

9. Ambisjonsnivå

Finansinvesteringene skal være i selskaper som ikke har virksomhet eller handlinger som faller innenfor de negative kriteriene. Det er videre et mål at en viss andel av fondets investeringer skal være i selskaper eller områder som faller innenfor de positive kriteriene. Ved plassering i verdipapirfond skal det så langt råd søkes plassert i fond som har kriterier for samfunnsbevisste investeringer.

Utdypning:

De fleste av fondets plasseringer vil være nøytrale plasseringer der det verken er negative eller positive kriterier som investeringen enten støter mot eller faller innenfor. Noen av de positive kriteriene kan medføre at fondets plasseringer blir mindre likvide, selv om kravet til økonomisk lønnsomhet blir oppfylt. Det vil derfor kunne være en mindre andel i foretak med positive kriterier og innenfor de strategiske grensene for "private equities" investeringer.

En målsetning om å oppfylle kriteriene innebærer ikke derved nødvendigvis et absolutt krav. F eks vil fondet kunne plassere på bankkonti uten nærmere kontroll av hvem banken låner ut penger til. Videre er det investeringsområder som ikke har SBI alternativer i dag, f eks hedgefond. Fondet bør likevel kunne investere i slike dersom dette ut fra en porteføljemessig vurdering er økonomisk interessant. Ved investeringer i Norge og i Norden vil det være enkelt å bruke diskresjonære porteføljer og derved om nødvendig foreta full screening. Utenfor Norden vil dette være vanskeligere og fondet må da i stor grad benytte verdipapirfond som er screened for mer allment aksepterte SBI kriterier selv om de ikke fullt ut dekker fondets retningslinjer.

10. Offentlighet

Det skal så langt råd utvises meroffentlighet omkring fondets praktisering av disse retningslinjer.

Utdypning:

Taushetsplikt, kost nytte vurderinger og andre forhold kan begrense intensjonen om meroffentlighet i alle situasjoner.

Det opprettes websider for fondets investeringer. Websidene skal inneholde tilstrekkelig informasjon til å kunne kontrollere at fondet lever opp til sine retningslinjer. Websidene skal i tillegg til retningslinjer og investeringer også ha med rapport av 9. januar 2003.

11. Oppfølging av retningslinjene

Administrasjonen rapporterer til styret minst en gang i året om hvordan disse retningslinjene følges opp.

Administrasjonen kan lage rutiner for ytterligere operasjonalisering og kan inngå avtale med screeningbyrå.

Utdypning:

Løpende oppfølging er lagt til administrasjonen. Administrasjonen er gitt fullmakt til å lage ytterligere rutiner.

12. Iverksetting

Disse retningslinjer trer i kraft straks. Administrasjonen kan bruke 2003 på å tilpasse finansinvesteringene til disse retningslinjene.

Stopp uetiske investeringer!

Vi synes det er urimelig at pengestrømmene i verden går fra fattige land til rike. I 2006 utgjorde ulovlige pengestrømmer fra utviklingsland 10 ganger mer enn verdens samlede bistand. Denne kapitalflukten blir forsterket av at selskaper unngår å betale skatt ved å registrere seg i skatteparadis. Selskaper og rike privatpersoner som ikke betaler skatt er et stort problem for fattige land, som trenger skatteinntektene til å f.eks. kunne gi helse- og utdanningstilbud til befolkningen. Skatteparadis hindrer fattige lands sjanse til utvikling og fremmer muligheten for internasjonal kriminalitet.

Dette kan Den Norske Kirke være med på å hindre ved å endre sine investeringer. Opplysningsvesenets fond (OVF), som forvalter kirkens kapital, hadde i 2008 investert 133 mill kr i hedgefond, uten å ha innsyn i hva fondene får sin avkastning fra. Når vi vet at flertallet av hedgefond er registrert i skatteparadis – vet vi også at det er mulig at OVF tjener sine penger på uetiske aktiviteter som porno, våpensalg eller menneskehandel. Vi synes det er dobbeltmoralsk at OVF har strenge etiske retningslinjer samtidig som de ikke vet hva de investerer i.

Derfor mener UT at OVF skal:

- gå gjennom sin investeringsportefølje og gjøre detaljert informasjon om investeringene tilgjengelig for offentligheten.
- slutte å investere i selskaper som er registrert i skatteparadis. Kapitalen bør heller investeres i positive tiltak med langsiktig gevinst, som f.eks. fornybar energiutvikling.
- trekke sine investeringer i hedgefond, og unngå fremtidige investeringer i slike fond.
- fastsette disse prinsippene i sine etiske retningslinjer.

UT mener i tillegg at det ikke er tilstrekkelig at OVF i sine anbudsrunder unngår land som står på OECDs liste over 'Unco-operative Tax Havens,' og mener derfor OVF skal bruke en mer realistisk oversikt over skatteparadis.

UT oppfordrer den norske stat, ved regjeringen, til å være et foregangsland i kampen mot skatteparadis ved å:

- øke etterforskning på selskaper registrert i skatteparadis, og starte dette med en gjennomgang av statens investeringer i Norfund og oljefondet.
- iverksette sanksjoner mot ulovlig kapitalflukt.
- være pådriver for internasjonalt samarbeid mot skatteparadis, og i dette arbeidet jobbe for land for land-rapportering.

UT ber Kirkemøtet og relevante sentralkirkelige instanser legge press på OVF og den norske stat for å få dette til.